

Naslovna > Aktualno > "Bijela kuga" raselila Slavoniju, sela i gradovi ostali poluprazni

Aktualno **Reportaža**

"Bijela kuga" raselila Slavoniju, sela i gradovi ostali poluprazni

Objavio **Ivan Matić** 21. kolovoza 2025.

31 0

Prema službenim podacima pred početak Domovinskog rata, 1991. godine, Republika Hrvatska imala je 4.784 265 stanovnika. Službeno je to i najveći broj stanovnika koje je Hrvatska imala od kako se provode popisi stanovništva. Od tog popisa 1991. godine broj stanovnika u Hrvatskoj se smanjuje. Deset godina kasnije, 2001. godine, Hrvatska je imala 4.492 049 stanovnika. Taj pad bi se mogao pripisati i ratu, ratnim stradanjima i činjenici da je dio stanovnika napustio Hrvatsku. Međutim, niti tu taj pad stanovnika nije pao jer je Hrvatska već 2011. godine, dvije godine pred punopravno članstvo u Europskoj uniji, imala 4.456 096 stanovnika. Posljednji popis stanovništva, koji je proveden 2021. godine, pokazao je kako Hrvatska broji 3.937 024 stanovnika.

Ono što zabrinjava je činjenica što se i dalje nastavlja iseljavanje iz Hrvatske i što u većini Hrvatske imamo godišnje veći broj umrlih nego rođenih. Rezultat svega toga je da su gradovi i sela poluprazni što se najbolje može vidjeti na području Slavonije. Nekada pune škole su prazne pa tako razredi u nekim gradovima broje po desetak učenika. I službeni podaci za slavonske županije pokazuju koliko je danas zapravo Slavonija postala prazna.

Primjera radi prostor današnje Vukovarsko – srijemske županije je 1991. godine brojao 231.241 stanovnika. Isti taj prostor je 2021. godine, 30 godina kasnije, imao 143.113 stanovnika. Slično kažu i podaci za prostor Osječko – baranjske županije koja je 1991. godine imala oko 330.000 stanovnika. Isti taj prostor danas, 2021. godine, 258.026 stanovnika. Prostor Brodsko – posavske županije je 1991. godine imao 174.620 stanovnika dok danas isti taj prostor ima 130.267 stanovnika. Požeško – slavonska županija je 1991. godine je imala 99.334 stanovnika u odnosu na današnjih 64.084 stanovnika.

Koliko je zapravo Slavonija postala prazna i pusta još bolje se vidi po broju stanovnika po gradovima. Tako je Vukovar 1991. godine imao 44.639 stanovnika dok je popis stanovništva 2021. godine pokazao da u Vukovaru živi 23.536 stanovnika. Građani Vukovara kažu kako je realno ta brojka i manja i da u Vukovaru zapravo živi manje od 20.000 stanovnika što je više nego duplo manje nego 1991. godine. Taj pad broja stanovnika se vidi na ulicama, po trgovinama, kafićima ali i u vrtićima i školama. Za usporedbu prije Domovinskog rata je nekadašnja tvornica Borovo imala oko 23.000 zaposlenih. Ista je situacija i u Vinkovcima, Županji, Iloku, Osijeku, Belom Manastiru i drugim slavonskim gradovima.

Govoreći o praznoj Slavoniji Dražen Živić, vukovarski demograf i pomoćnik ravnatelja za **znanstvenoistraživačku djelatnost** Instituta Ivo Pilar kaže kako je migracija uvijek bilo i da će ih uvijek biti ali da su svakako najveći problem istoka Hrvatske kao i cijele države odlazak mladih i visokoobrazovanih ljudi.

„Problem „bijele kuge“ u Hrvatskoj nije od jučer nego on traje desetljećima i stoga je iznimno teško zaustaviti. Potrebno je puno toga napraviti i pri tome biti strpljiv. Niti jedna od tih mjera koje donose općine, gradovi i županija ne može rezultate dati u nekoliko dana ili mjeseci. To je proces koji traje godinama“, rekao je Živić.

Govoreći o razlozima ovakvih demografskih rezultata Živić napominje kako zapravo postoji niz razloga. Prema njegovim riječima Domovinski rat je učinio svoje, odnosno da su sva stradanja, razaranja i iseljavanja učinili svoje. Međutim, kaže i kako demografi godinama unazad ukazuju na "bijelu kugu" ali i da ih politika i političari nikada nisu slušali nego su radili po svome.

„Izostajale su svih tih godina nekakve konkretne demografske mjere, a nije se učinilo i ništa odmah poslije rata kako bi se ovi prostori podignuli. Postoje načini da se nešto napravi i da se ovi prostori podignu i pokrenu. Tu zajedno moraju djelovati sve razine vlasti počevši od Vlade, preko županije, gradova i općina. To moraju biti konkretne i kvalitetne mjere i one se moraju provoditi na duže vrijeme. Potrebno je razmisliti i o promjeni porezne politike, dovlačenju investitora, raznim pogodnostima i slično kako bi se ljude "nagovorilo" da žive na ovim prostorima. Međutim, za tako nešto moramo i mijenjati puno toga. Ne možemo očekivati da će netko ostati ili se vratiti ako nisu riješene neke elementarne stvari, ako nema uvjeta za normalan život, nema vrtića, škola, poštanskih ureda, liječnika... Ne možemo svako malo mijenjati zakone, uredbe i pravila. Moramo promijeniti i sebe i početi razmišljati i raditi na drugačiji način. Sve to i kada napravimo neće dati rezultate odmah nego će nam trebati neko vrijeme da se stvari pokrenu na bolje”, rekao je Živić.

Na istu temu razgovarali smo i s hrvatskim demografom Stjepanom Štercom koji ukazuje i na činjenicu da je dosta građana odselilo u veća makro ekonomska središta u Hrvatskoj i to prije svega u Zagreb. Kaže kako sada imamo i izostanak "bazena" u BiH koji je također radi iseljavanja s godinama presušio. I on jedan od razloga vidi u djelovanju političara.

"Demografi godina govore i ukazuju što se događa i što će se dogoditi ali nas nitko sve te godine nije slušao. Samim tim nitko nije ništa niti poduzimao da se situacija popravi. Pred izbore svi nešto obećavaju ali kada izbori prođu nema konkretnih mjera, Zato danas i imamo polupraznu Slavoniju, a ja mislim kako su rezultati još i gori radi mogućnosti on-line popisa. Neophodno je da se nešto pod hitno napravi, donesu konkretne mjere za ugrožena područja i to ne samo za Slavoniju ali i da politika konačno u sve to uključi i znanost", rekao je Šterc.

Autor: Nikolina Bradarić

**TEKST JE OBJAVLJEN UZ FINACIJSKU POTPORU AGENCIJE ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE
IZ PROGRAMA ZA POTICANJE NOVINARSKO IZVRSNOSTI**